

Žádost, by byl dle §u 28 j. n. určen místně příslušný soud pro návrh na zahájení umořovacího řízení ohledně t. zv. pláště 4·2% stříbrné renty rakouské ze dne 1. října 1868, **N e j v y š š í s o u d** zamítl.

D ů v o d y:

Ustanovení prvního odstavce §u 115 j. n., podle něhož umoření státních obligací a jim na roveň postavených úvěrních papírů navrhnouti jest u sborového soudu první stolice, v jehož úředním sídle se vedou příslušné úvěrní knihy, nelze ovšem v tomto případě použiti, protože předpis ten má na mysli pouze t u z e m s k é cenné papíry, kdežto o 4·2% stříbrné rentě rakouské, ohledně jejíhož t. zv. pláště má býti umořovací řízení zavedeno, úvěrní knihy v tuzemsku se nevedou. Tím však není řečeno, že zavedení umořovacího řízení ohledně cizozemských státních dluhopisů a úvěrních papírů v tuzemsku vůbec je vyloučeno a že žádný tuzemský soud není pro takové umořovací řízení příslušným. Platí tu předpis čtvrtého odstavce §u 115 j. n., podle něhož, není-li tu jinakého předpisu, jest pro umořovací řízení a pro povolení umoření příslušným onen okresní soud, u kterého strana za umoření žádající má v čase žádosti svůj obecný soud ve věcech sporných; to platí tím spíše, má-li umoření míti účinek jen v tuzemsku (viz také rozh. sb. n. s. čís. 1941 a 2073 ohledně dluhopisů válečných půjček). Následkem tohoto všeobecného předpisu nepřichází v úvahu § 28 j. n., který podle svého jasného znění platí jen pro případy, kde předpokladů pro místní příslušnost vůbec není, nebo kde tyto předpoklady nemohou býti zjištěny.

Čís. 4477.

Ve prospěch pozemku, zapsaného do pozemkové knihy, není oprávněn k žádosti o propůjčení nezbytné cesty pouhý jeho držitel, byť by měl důvod, postačitelý k nabytí knihovního vlastnictví.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, R. II 398/24).

Návrh na zřízení nezbytné cesty byl p r v ý m s o u d e m zamítnut, r e k u r s n í s o u d návrhu vyhověl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení první stolice.

D ů v o d y:

O povolení cesty nezbytné může žádati toliko vlastník pozemku, jenž cesty potřebuje (§ 1 zák. o cestách z nouze). Že právo to nepřísluší pouhému držiteli, byť i opatřenému řádným důvodem nabývacím, vychází již z doslovu zákona, který důsledně užívá k označení toho, kdo se o cestu z nouze ucházeti může, slova v l a s t n í k pozemku (§§ 1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 18, 24 a 25 zák.). § 11 zákona předpisuje soudci, rozhodujícímu o cestě nezbytné, aby před vyřízením návrhu přesvědčil se z knihy pozemkové o pravdivosti údajů žádosti o vlastnických poměrech nemovitostí, v úvahu přicházejících, a teprve, když po této strán-

ce není překážek, má zavést další řízení. Je také vysvětlitelno, že zákon jen vlastníku dává oprávnění. Při pouhém držiteli není jisto, že vlastnictví vkladem skutečně dosáhne. Na druhé straně by soud, o cestě nezbytné rozhodující, a odůvodněnost návrhu posuzující, podle §u 2 zákona dle osoby onoho vlastníka, který jím jest v době podané žádosti, zejména pokud se týče hrubé nedbalosti ve smyslu §u 2 zákona mohl povolit cestu z nouze někomu, kdo by ani pro ono hrubé zavinění při nabytí pozemku na ni práva neměl, kdyby totiž navrhuující držitel vlastnictví nedosáhl ať proto, že nemohl nebo nechtěl, a pozemek zůstal vlastníku nedbalému. Tím by byla poskytnuta možnost k obcházení zákona a jest i z toho důvodu nutno žádati k návrhu průkaz plného vlastnictví a nestačí průkaz pouhé držby a důvodu nabývacího. Názoru tomu nevádí, že § 17 zákona umožňuje nabytí cesty nezbytné i při pozemcích, v knize pozemkové nezapsaných. Máť na mysli jen případ, že pozemek není vůbec v knize zapsán, nikoli případ, že je zapsán pro někoho jiného, jak v případě sporném. Také nerozhoduje, že navrhovatelka má již rok žádost o zápis svého vlastnictví připravenou. Tím snadněji mohla si legitimaci sjednat.

Čís. 4478.

Obchodní plnomocník není oprávněn uzavíratí zápůjčky, nemá-li k tomu zvláštní plné moci.

V pouhém mlčení principála k tomu, že obchodní plnomocník uzavřel zápůjčku, nelze za všech okolností spatřovati schválení.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, Rv II 501/24).

Žalobce domáhal se na žalované firmě zaplacení peníze, jež prý byl žalované zapůjčil. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, N e j- v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Sporné věci nedostalo se v odvolací stolici správného právního posouzení. Sejde na tom, zda byl František K., o němž dovolatel nebéře v pochybnost, že byl obchodním plnomocníkem žalované firmy, jako takový podle čl. 47 druhý odstavec obch. zák. oprávněn uzavřítí pro žalovanou firmu zažalovanou zápůjčku. Odvolací soud sice správně uvádí, že by K. podle čl. 47 odst. druhý obch. zák. potřeboval zvláštního zmocnění, ale že v tomto případě řečené omezení není směrodatné pro žalobce jako pro třetí osobu, poněvadž mohl K-ovi důvěřovati, když u něho uzavíral zápůjčku jménem žalované firmy, jelikož v této příčině nebylo nijakých zvláštních důvodů ku podezření, že by K. ke škodě žalované firmy zneužíval svého postavení jako obchodní plnomocník. Tento právní názor se zřetelem na doslov čl. 47 odstavec druhý obch. zák. nelze sdíleti. Podle čl. 47 odstavec první obch. zák. se vztahovala K-ova plná moc na všechny obchody a právní jednání s provozem podniku, v němž byl zřízen jako obchodní plnomocník, spojená a v něm se obvykle vyskytující, nevztahovala se však na obchody a právní jed-